

Ὁ λίθος αὐτὸς θερμαινόμενος κατὰ τὸ δέιον, καὶ
 μάλιστα εἰς βρασὺν νερόν, ἠλεκτρίζεται καθ' ὑπερβολήν·
 ὡσαύτως ἠλεκτρίζεται καὶ ψυχραίνόμενος, ἀλλὰ μετριώ-
 τερον. Ἡ ἠλεκτρικὴ δύναμις προσγίνεται εἰς δύο σημεία,
 ἐκ διαμέτρου ἀντικείμενα, τὰ ὅποια εἶναι ὡς πόλοι, καὶ
 κείνται κατ' εὐθείαν ἀντικῦ τοῦ κέντρου τοῦ λίθου, καθ'
 ὃ μέρη ἀπευθύνονται αἱ λεπίδες, ἢ αἱ γραμμαὶ αὐτοῦ,
 τὸ ὅπερ εἶναι ἀδιαφανές. Ὄταν διαθερμαίνεται ὁ λίθος,
 τὸ μὲν ἐν ἄκρον αὐτοῦ γίνεται καταφατικόν, ἤτοι ἀποκτᾷ
 δύναμιν ἐλκυστικὴν· τὸ δὲ ἄλλο ἀποφατικόν, ἤτοι ἀποκτᾷ
 δύναμιν ὀθιστικὴν. Διὰ τοῦτο ὅταν τεθῆ εἰς ζάκτην θερ-
 μὴν, καὶ διαθερμανθῆ κατὰ τὸ δέιον· τὸ μὲν ἐν ἄκρον
 αὐτοῦ ἔλκει τὴν ζάκτην· τὸ δὲ ἄλλο ἀπωθεῖ αὐτήν. Ἐὰν
 δὲ θερμαίνεται τὸ ἐν ἄκρον αὐτοῦ· τὸ δὲ ἕτερον ψυχραι-
 νεται ἐν ταύτῳ· τότε καὶ τὰ δύο ἄκρα ἀποκτᾷσι τὴν αὐ-
 τὴν ἠλεκτρικὴν δύναμιν. Ἐὰν δὲ μόνον τὸ ἐν ἄκρον πάθῃ
 μεταβολὴν τῆς κράσεως· τότε μόνον τοῦτο ἀποκτᾷ εὐ-
 ναμιν ἠλεκτρικὴν. Ὄταν τρίβεται τὸ ἐν ἄκρον αὐτοῦ, ἢ
 καὶ τὰ δύο ὁμοῦ, ἀποκτᾷσι καταφατικὸν ἠλεκτρισμόν.
 Ἐὰν, ἐν ᾧ διαθερμαίνεται, ἢ ψυχραίνεται ὁ λίθος, ἐγ-
 γιχθῆ ὑπὸ ἄλλου σώματος· τότε ἀντιστρέφεται ἡ ἠλεκτρι-
 κὴ αὐτοῦ δύναμις· ἐπὶ παραδείγματος εἰάν θερμαίνεται
 εἰς τὴν χεῖρα· τότε τὸ εἰς τὸν ἐλεύθερον αἶρα καταφα-
 τικὸν αὐτοῦ ἄκρον γίνεται ἀποφατικόν· τὸ δὲ ἀποφατικόν
 γίνεται καταφατικόν. Ἐὰν ὁ λίθος διαιρεθῆ εἰς μέρη τινά·
 σώζουσι καὶ ταῦτα τὴν αὐτὴν ἠλεκτρικὴν ιδιότητα, κατὰ
 τὸν τρόπον τοῦ ἀκέραιου. Δύο ἠλεκτρισμένοι τουρμαλίνοι
 συνανθίλκονται, καὶ συκολλῶνται κατὰ τὰ ἐναντία ἄκρα.

Ἐάν δὲ ἐκπυρωθῇ ὁ τουρμαλίνος, καὶ βαπτισθῇ οὕτως εἰς τὸ ὕδρον· τότε διαρρήγνυται, καὶ χάνει τὴν ἠλεκτρικὴν ἰδιότητα.

Ὁ τουρμαλίνος εἰρήθη πρῶτον ἀπὸ τῆς Κεϋλόνης· ἔπειτα ὅμως ἀνεκαλύφθη καὶ εἰς τόπους ἄλλους. Οἱ αἰθοὶ εὐρίσκονται ἐπὶ τὴν Κεϋλόνην καὶ τὴν Ἰσπανίαν· οἱ πράσινοι ἐπὶ τὴν Βρασιλίαν, καὶ οἱ μελανοὶ κατὰ τὴν Τυρόλην, καὶ τὴν Γρειλανδίαν. Κατ' ἀρχαίαν ἡ τιμὴ αὐτῶν ἦεν μεγάλη· τῶρα ὅμως εἰς καλὸς τουρμαλίνος πωλεῖται ὡς 80 Ὀλλανδικὰ φλωρία. Αὐτοὶ πρὸς τούτους ἀκουίζόμενοι καὶ σιλβωνόμενοι, γίνονται καὶ δακτυλίδια.

Ὁ Λαβραδόριος Λίθος (*Silex spathosus labradorium*). Οὗτος ἀνάγεται εἰς τὸ τοῦ πεδισπάθου γένος, διότι ἡ ὕψη αὐτοῦ εἶναι λεπιθοειδής· ἔχει ὅμως φύσιν τοῦ πυρίτου, ἐπειδὴ σπινθοβολεῖ διὰ τοῦ χάλυβος. Τὸ χρῶμα αὐτοῦ εἶναι λευκόφαιον, καὶ ἀποσπᾷ γαλανόν, πράσινον, κίτρινον, κόκκινον καὶ ἰώδες· ὡσεὶ φαίνεται, ὡς ἶρις. Αὐτὸς εὐρήθη πρῶτον κατὰ τὰ παραθαλάσσια τῆς Ἀμερικανῆς χερσονήσου Λαβραδόρος· ἀλλ' ἔπειτα ἀνεκαλύφθη καὶ εἰς τόπους ἄλλους, οἷον κατὰ τὴν Ἰταλίαν, παρὰ τὴν Πητρούπολιν, καὶ ἐπὶ τόπους τινὰς τῆς Γερμανίας. Πωλεῖται ὅμως ἀκριβᾶ, διότι εἶναι σπάνιος.

Ὁ Βουόνιος Λίθος (*Barites vitriolatus spathosus bononiensis*). Οὗτος εὐρίσκεται ἐπὶ τὰ γύψια βουνὰ τῆς Ἰταλίας, καὶ μάλιστα παρὰ τὴν Βουονιανὴν καὶ σπάνιος κατὰ τὴν Ἑλβετίαν. Εἶναι δὲ ὡς ἐπὶ τίς πλεῖστον ἰσομεγέθης καὶ ὁμοίωσχημος μὲ σῦκον ξηρὸν, καὶ ἔχει χρῶμα λευκόφαιον, ἢ ὑποκίτρινον. Λεπτὸς ὢν ὑπάρχει

ἡμεδιαφανής καὶ ἀκτινωτός. Τὰ χειρώδη αὐτοῦ μέρη εἶναι γῆ βαρεῖα, καὶ μεταλλικὸν ὀξειδίον· πολλάκις ὁμως περιέχει τίτανον καὶ γέας ἄλλας, καὶ ἐνίοτε μέρια σιδήρου. Ἐχει ἰδίωμα νὰ ροφᾷ τὸ φῶς, καθὼς καὶ ἄλλοι τινὲς λίθοι· ὅταν εἰς τὴν τεθῆ δύο λεπτά εἰς τὸ ἡλιακόν, ἢ ἡμερινὸν φῶς, καὶ ἔπειτα μετακομισθῆ εἰς σκοτεινὸν θαλάμῳ· φέγγει τέσσαρα λεπτά. Ἐὰν δὲ ἀφελθῆ εἰς τὸν ἥλιον, ἢ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας 6 λεπτά· τότε φέγγει εἰς τὸ σκοτεινὸν μέρος 18 λεπτά. Εἰς τὸ λυκαυγὲς, ἢ τὸ σεληνιακὸν φῶς ἀφινόμενος, δὲν ροφᾷ φῶς· κρατούμενος ὁμως ἀντικρὺ τοῦ πυρός, ἢ τοῦ λύχνου, ροφᾷ ὀλίγον. Πάντες οἱ τοιοῦτοι λίθοι εἶναι ἔχουσι τὸ αὐτὸ ἰδίωμα, καὶ μάλιστα οἱ περιεκτικοὶ σιδήρου, οἱ ὅποιοι οὔτε ροφῶσι φῶς, οὔτε φέγγουσιν εἰς σκοτεινὸν τόπον. Ὁ καθαρὸς Βουόνιος λίθος, ἀρ' οὗ τεθῆ εἰς τὸ φῶς, καὶ ἔπειτα τυλιχθῆ μὲ βαμβάκιον, ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον, καὶ ἐγκλεισθῆ καλῶς εἰς σενὸν καὶ σερεὸν δοχεῖον, μὴ συγχωροῦν τὴν εἰσῆδον εἰς τὸν αἶρα, συντηρεῖ τὸ ροφηθὲν φῶς τελεῖς ἐν αὐτοῖς. Τὸ φυσικὸν τοῦτο ἰδίωμα τοῦ βουονίου λίθου ἀξιάζεται καὶ ἐντέχνως. Εἰς βουόνιος λίθος ἀξίζει ὡς δύο γρόσια.

Ὁ Ἀετίτης. Ὁ λίθος αὗτος ἔχει ἐνδοθεν κοιλίωμα ἐν, ἢ πλειότερα, τὰ ὅποια ἢ εἶναι κενὰ, ἢ γεμάτα μὲ σώματα ἄλλα, οἷον μὲ νερὸν, γῆν, ψηφίδιον κ. τ. Ὅταν τὰ ἐγκλεισα ταῦτα σώματα δὲν ᾔναι κολλημένα ἐντὸς τοῦ κοιλώματος, καὶ σείεται διὰ τῆς χειρὸς ὁ αετίτης· κινουῦνται, καὶ ἀποτελοῦσι πρότον τινὰ, καθὼς τὰ ἐγκλειόμενα καὶ κινούμενα σώματα ἐντὸς κυτίου. Εὐξέσκονται δὲ οἱ ἄετίται ἐπὶ τὰ βουνα, εἰς τὰ διαρρήγματα

των πετρῶν, ἐπὶ τὰς πεδιάδας κ. τ.· καὶ ἔχουσι παντοδα-
 πῆ μεγέθη καὶ σχήματα. Ὁ τρόπος τῆς γενέσεως αὐτῶν
 εἶναι ἄγνωστος· ἐξηγοῦνται ὁμῶς ὡς παύγια τῆς φύσεως.
 Αὐτοὶ πρὸς τούτοις γίνονται καὶ ὑπὸ τῆς τέχνης. Ἐκπα-
 λαι ἦσαν γνωστοὶ οἱ αἰτίται, καὶ ἐμυθολόγουσιν οἱ ἄμαθες,
 ὅτι γεννώσιν αὐτοὺς οἱ αἰετοὶ, ὅτι κυρίως εὐρίσκονται εἰς
 τὰς φωλεὰς αὐτῶν, καὶ ὅτι ἔχουσι πολλὰς μυστηριώδεις
 ἐνέργειας· ὅθεν ἐπωλοῦντο ἀκριβῶς. Ἀλλὰ καὶ τὴν σή-
 μερον τιμῶσιν αὐτοὺς οἱ δεισιδαίμονες, πιστεύοντες, ὅτι
 οἱ ἐπιφέροντες αὐτοὺς ἀποφεύγουσι πολλοὺς κινδύνους τῆς
 ζωῆς.

Τ Ε Λ Ο Σ

Τ Ο Υ Β'. Τ Ο Μ Ο Υ.